

การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี¹

Taking Tourism Promotion Policy for Implementation :
Case Study of Koh Samui District, Suratthani Province

ประภัสสร โยธารักษ์²

Prapussorn Yotaruk

กิตติ บุนนาค³

Kitti Bunnak

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ กรณีศึกษา อำเภอเกาะสมุยจังหวัดสุราษฎร์ธานี มุ่งศึกษาบริบทพื้นที่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตลอดจนการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิจัยเอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์ และใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า บริบทพื้นที่ของอำเภอเกาะสมุย มีเนื้อที่ประมาณ 252 ตารางกิโลเมตร ซึ่งเฉพาะเกาะสมุย มีเนื้อที่ 227 ตารางกิโลเมตร ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่ของเกาะต่าง ๆ รวมอยู่ด้วย จำนวน 18 เกาะ มีประชากร จำนวน 62,529 คน โดยมีประชากรแฝงจำนวนมากที่เข้ามาอาศัยในพื้นที่ จากสภาพภูมิประเทศที่มีลักษณะเป็นเกาะและมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติประกอบกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นและอสังหาริมทรัพย์ของคนในชุมชนที่สืบทอดเชื่อมโยงความเป็นเกาะสมุยมาแต่โบราณกาล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นมนต์เสน่ห์ที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทำให้เกาะสมุยได้รับการยกย่องจากนักท่องเที่ยวว่าเป็นสวรรค์กลางอ่าวและเป็นแหล่งท่องเที่ยวขึ้นชื่อระดับโลกและเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักที่สร้างรายได้และสร้างชื่อเสียง

¹บทความนี้มาจากวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี”

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

³รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติ บุนนาค อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ให้จังหวัดสุราษฎร์ธานีและประเทศไทย จึงเกิดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายรายได้ให้แก่ประชากรในท้องถิ่น โดยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสูงสุดของท้องถิ่น ความรู้ความสามารถของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ความชัดเจนและความเหมาะสมของระเบียบปฏิบัติ ระบบงบประมาณ ประสิทธิภาพของกลยุทธ์ทางการตลาด ความร่วมมือของผู้ประกอบการในพื้นที่ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ระบบคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่ นอกจากนี้ปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้นจะส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบายแล้ว การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติเปรียบเสมือนดาบสองคม คือ ทำให้เกิดทั้งผลลัพธ์และผลกระทบต่ออำเภอเกาะสมุยในหลายด้าน ผลลัพธ์ ประการแรก ระบบเศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดการสร้างอาชีพสร้างรายได้ กระจายรายได้และผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชน ประการที่สอง สังคมและชุมชนมีการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการศึกษาภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประการที่สาม ประชาชนมีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงาม ผลกระทบ ประการแรก ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้ค่าครองชีพของประชาชนในพื้นที่เกาะสมุยเพิ่มสูงขึ้น ราคาสินค้าและบริการแพงขึ้น ประการที่สอง ผลกระทบด้านสังคม ผลจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นผลให้มีจำนวนประชากรในเกาะสมุยหนาแน่น และมีประชากรแฝงเพิ่มขึ้น ทำให้ระบบสาธารณูปโภคมีบริการไม่เพียงพอ การดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยทำได้ยากขึ้น และประการที่สาม ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการทำธุรกิจที่ทำลายสิ่งแวดล้อม อาทิ การลักลอบปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเล การขุดเจาะหน้าดิน การบุกรุกที่ดินสาธารณะ จำนวนขยะของเสียเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดมลภาวะที่ทำลายสุขภาพชุมชน

คำสำคัญ : การนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว นโยบายสาธารณะ

Abstract

The study aimed to investigate geographical, demographic and cultural context of Koh Samui District, factors influencing the implementation of tourism promotion policy, positive and negative impacts of the implementation, as well as

policy and practical guidance to promote tourism. Quantitative and qualitative research methods were employed in this study. A questionnaire was used to collect quantitative data while document research, observation and interviews were used to collect qualitative data. The investigation revealed that KohSamui District has an area of 252 square kilometers. The island of KohSamui has an area of 227 square kilometers. The rest of the district covers other 18 small islands nearby. The district has a population of 62,529 people (Surat Thani Statistical Office, 2015). KohSamui District is abundant in natural and cultural resources. The authenticity of very long tradition and hospitality of the people in the community have attracted thousands of tourists from around the world. This so - called “a paradise in the sea” is a world - class island destination and its tourism is a major source of income for Surat Thani Province and Thailand. Hence, a tourism promotion policy was developed to boost economic growth and distribute wealth to local people. It was found that the factors influencing the implementation of the tourism promotion policy were leadership of the chief executives of the local authorities, capacity of tourism personnel, clarity and suitability of the regulations, budget, efficiency of marketing strategies, cooperation of local businesses, safety of life and property, transportation and infrastructure. The implementation of the tourism promotion policy was like a double - edged sword causing both positive and negative impacts on the local community. The policy gave positive economic, social, and environmental impacts to the community. First, Economically, the policy encouraged rapid economic growth, created more jobs and generated income to local people. Second, socially, it helped the community to put more emphasis on continued learning and education as well as embracing language learning for the ASEAN community. Thirdly, the community was environmentally aware and they participated in environmental conservation while improving on the physical appearance of the tourist attractions. On the other hand, the policy also had negative economic, social, and environmental impacts. Firstly, the economic growth affected the cost of living leaving the locals with more expensive goods and services. Secondly, the expansion of the tourism industry resulted in high

density of population as well as an increase of non - registered population. Consequently, there was inadequacy of the public services, and it also put the community safety under pressure. Thirdly, in terms of the environment, the tourism industry caused several environmental impacts such as discharge of sewage water into the sea, topsoil stripping, encroachment on public land and an increase in waste volumes. These had an impact on the health of individuals and the community.

Keywords : Policy Implementation, Tourism Promotion Policy, Public Policy

ความนำ

การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักที่สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างรายได้จำนวนมากให้กับประเทศ และยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบคมนาคมขนส่ง รวมถึงการค้าและการลงทุน ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้นโยบายของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2557 มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยทั้งสิ้นจำนวน 24,809,683 ล้านคน มีรายได้จากการท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้นจำนวน 911,461.05 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2558 มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยทั้งสิ้น จำนวน 29,881,091 ล้านคน มีรายได้จากการท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,000,000.23 ล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559)

เมื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้กลายเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สร้างรายได้จำนวนมากให้กับประเทศ รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายและแผนในระดับต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศ เพื่อให้สามารถทำรายได้ให้กับประเทศเพิ่มมากขึ้นในอนาคต และทำให้เกิดการจ้างงาน การกระจายความเจริญสู่ชุมชนท้องถิ่น แต่ในทางกลับกันเมื่อมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ย่อมส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย

อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทั้งนี้อำเภอเกาะสมุยเป็นแหล่งท่องเที่ยวขึ้นชื่อระดับโลกและเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักที่สร้างรายได้และสร้างชื่อเสียงให้จังหวัดสุราษฎร์ธานี นอกจากนี้จะมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่สวยงามแล้ว ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอื่น ๆ อีกมาก จากการเปิดเผยข้อมูลนักท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว ระบุว่าในปี พ.ศ. 2558 มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังเกาะสมุย รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,221,530 คน โดยมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น จำนวน 41,702 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อน (ในปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 2,008,653 คน รวมรายได้ทั้งหมด จำนวน 35,846.68 ล้านบาท)

จากการที่อำเภอเกาะสมุยได้รับความสนใจและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ทำให้มีการขยายตัวทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหาร และร้านค้าหน่วยย่อยที่ระลึก เมื่อมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ควบคู่กับระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลย่อมทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ในทางกลับกันหากการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ควบคู่กับระบบบริหารจัดการปัจจัยแวดล้อมที่ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลย่อมส่งผลกระทบต่ออำเภอเกาะสมุยทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ตามมาในอนาคตได้

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาบริบทพื้นที่และอธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติตลอดจนการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้วิจัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอเกาะสมุยและสามารถใช้ผลจากการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของอำเภอเกาะสมุยให้ทันต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินนโยบายให้ประสบความสำเร็จต่อไป

ในส่วนของวิธีการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากเอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นบุคลากรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ จำนวน 90 คน นอกจากนี้ยังใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อเสริมความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลมากยิ่งขึ้น โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ จำนวน 400 คน (การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยข้างต้นจะใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ) เพื่อให้ทราบระดับความคิดเห็นที่มีต่อนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินนโยบาย โดยทำการศึกษา

และเก็บข้อมูลในเขตพื้นที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยเกณฑ์ในการแปลผลมีการกำหนดน้ำหนักคะแนนในการแบ่งช่วงเป็น 5 ระดับ

สภาพทั่วไปของอำเภอเกาะสมุย

เกาะสมุยมีพื้นที่ครอบคลุมทั้งอำเภอเกาะสมุย คือ มีเนื้อที่ประมาณ 252 ตารางกิโลเมตร ซึ่งเฉพาะเกาะสมุย มีเนื้อที่ 227 ตารางกิโลเมตร ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่ของเกาะต่าง ๆ รวมอยู่ด้วย 18 เกาะ มีประชากรในพื้นที่จำนวน 62,529 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2558) เกาะสมุยเป็นเกาะที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศไทย รองจากเกาะภูเก็ตและเกาะช้าง เนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่มีลักษณะเป็นเกาะและมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติประกอบกับมีวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นและอัยาศัยไมตรีของผู้คนในชุมชนที่สืบทอดเชื่อมโยงความเป็นเกาะสมุยมาแต่โบราณกาล สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นมนต์เสน่ห์ที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมเยือน ทำให้เกาะสมุยเป็นอัญมณีเม็ดงามของเมืองไทยและส่งผลให้เกาะสมุยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน

การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในพื้นที่เกาะสมุยในปัจจุบัน มีการบูรณาการและประสานการทำงานด้านการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย หน่วยงานราชการ ซึ่งมีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงาน การชี้แจง การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการอื่น ๆ ในการสนับสนุนเชิงนโยบายและการจัดทำคู่มือแปลงแผนสู่การปฏิบัติ ส่วนในระดับภูมิภาคหรือในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด มีสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเป็นหน่วยงานที่ประสานงานและบูรณาการร่วมกันระหว่างสำนักบริหารราชการกลุ่มจังหวัดและคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดกับหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนหน่วยงานในระดับท้องถิ่นประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินการกิจด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้หน่วยงานภาคเอกชนและภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อม และสร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง และสามารถร่วมกันติดตามตรวจสอบการทำงานของภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่

ฤดูท่องเที่ยว ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เดินทางท่องเที่ยวและสัมผัสธรรมชาติอันสวยงามของเกาะสมุย พร้อมกันนั้นก็ได้สังเกตการณ์ และได้ศึกษาเอกสารประชาสัมพันธ์ เกาะสมุยของศูนย์บริการนักท่องเที่ยววง ทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบข้อมูลการบริการนักท่องเที่ยวที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้อย่างมาก อีกทั้งได้ซักถามข้อมูลจากแม่ค้าตามแหล่งท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวยังเกาะสมุยตลอดทั้งปี แต่มีช่วงฤดูกาลที่นักท่องเที่ยวที่สุด คือ ฤดูร้อน ซึ่งอยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เกาะสมุยมีบริบทพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์และเต็มไปด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติ มีแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มากมาย โดยมีชายหาดอยู่รอบเกาะ ชายหาดทางด้านทิศเหนือเป็นชายหาดที่มีความสวยงาม มีความเงียบสงบได้แก่ อ่าวบางปอ หาดแม่น้ำ อ่าวบ่อผุด ชายหาดทางด้านทิศใต้ ได้แก่ หาดนาเทียน หาดบางเก่า อ่าวท้องกูด และอ่าวท้องโตนด ชายหาดที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก ได้แก่ หาดเฉวง เป็นชายหาดที่มีชื่อเสียงมากที่สุด มีความสวยงาม ขาวสะอาดและทอดยาวที่สุด และชายหาดทางด้านทิศตะวันตกจะพบเห็นชายหาดให้ชมหลายแห่ง ได้แก่ หาดลิปะน้อย หาดหน้าทอน และอ่าวมะขาม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ น้ำตกหินลาด และน้ำตกหน้าเมือง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของเกาะสมุยจะมีวัดและเจดีย์ที่สำคัญหลายแห่ง ซึ่งเป็นที่เคารพและสักการะของชาวเกาะสมุยมาตั้งแต่อดีต ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมไปเคารพสักการะ ได้แก่ วัดพระใหญ่ วัดละไม วัดพุทธบาทเขาเล่ วัดศิลาสูงเจดีย์แหลมสอ และสวนสัตว์ มีการโชว์หลากหลายจากบรรดาสัตว์แสนรู้ ได้แก่ ศูนย์ลิงสมุย สวนผีเสื้อสมุย หน้าเมืองซาฟารีปาร์ค เป็นต้น

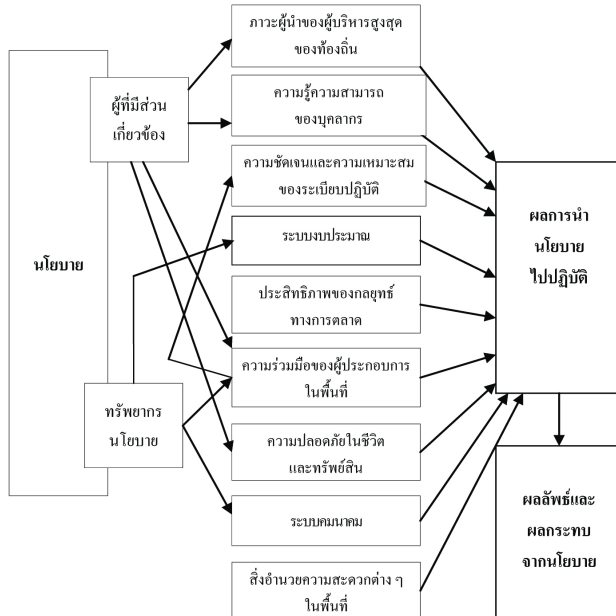
ความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ธรรมชาติที่สวยงามและมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ทำให้เกาะสมุยเป็นแหล่งท่องเที่ยวขึ้นชื่อระดับโลกและเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจที่เป็นผลมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมองเห็นศักยภาพในภาคส่วนการท่องเที่ยว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2554) จึงได้กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยว พ.ศ. 2555 - 2559 เพื่อให้หน่วยงานระดับจุลภาค จังหวัดอำเภอ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกาะสมุยก็ได้มีการนำนโยบายไปปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม นโยบายสาธารณะใด ๆ แม้ว่าจะมีการกำหนดไว้ดีเพียงใด หากการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นโยบายนั้นก็ไร้ซึ่งคุณค่าและเป็นไปได้อย่างที่จะสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ (วรเดช จันทรศร, 2551 : 26) โดยเฉพาะนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่หน่วยงานภาครัฐนำไปปฏิบัติในพื้นที่อันมีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์และมีบริบทที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะการท่องเที่ยวถือเป็นแหล่งรายได้หลัก

และกระตุ้นเศรษฐกิจให้กับประเทศและชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ ความสำเร็จของนโยบาย จะเกิดขึ้นไม่ได้หากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างรอบคอบ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติเป็นหนึ่ง ในวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐมีการนำไปปฏิบัติ ในพื้นที่อื่นมีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์และมีบริบทที่แตกต่างกันนั้น จำเป็นจะต้องมี การศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลในการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างรอบด้านเพื่อให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องสามารถมองเห็นกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างชัดเจน และทำให้ได้รับ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจปรับปรุงนโยบาย และกระบวนการนำนโยบาย ไปปฏิบัติให้ดีกว่าเดิมและประสบความสำเร็จต่อไป ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ

ที่มา : ดัดแปลงจาก กิติติ บุญนาค, 2554 : 69 และ สมบัติ อารงธัญวงศ์, 2549 : 448 - 453.

ตามแผนภาพข้างต้น พบว่า มี 9 ปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอเกาะสมุย ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอผลการศึกษาดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นในการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะสมุยไปปฏิบัติ จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ

การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับสูงของท้องถิ่น	3.58	1.01	มาก
2. ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน	3.91	0.73	มาก
3. ความชัดเจนและความเหมาะสมของระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ	3.48	0.76	ปานกลาง
4. ระบบงบประมาณ	3.27	0.81	ปานกลาง
5. ด้านประสิทธิภาพของกลยุทธ์ทางการตลาด	3.97	0.79	มาก
6. ความร่วมมือของผู้ประกอบการในพื้นที่	3.22	0.95	ปานกลาง
7. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	3.80	1.36	มาก
8. ด้านระบบคมนาคม	3.65	0.93	มาก
9. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่	3.71	0.89	มาก

1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสูงสุดของท้องถิ่น

การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ จะมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับสูงของท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ซึ่งภาวะผู้นำ (Leadership) จัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติเป็นอย่างมาก ถ้าผู้นำระดับสูงมีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น บุคลากรที่เหลือทั้งหมดขององค์กรก็จะมีเชื่อมั่น ศรัทธา และต้องปฏิบัติตามอย่างแน่นอน ดังนั้นความสำเร็จของนโยบายจึงมีโอกาสเป็นไปได้สูง

การศึกษาในภาพรวมพบว่าผู้นำสูงสุดของท้องถิ่นเกาะสมุยมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับดี คือ มีค่าเฉลี่ย 3.58 ทั้งนี้ เพราะผู้นำสูงสุดของท้องถิ่นเกาะสมุยมีภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย เพราะมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ การมีคุณธรรมและความโปร่งใส

การมีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล ความสามารถในการแก้ไขปัญหา และการเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน

2. ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในทุกระดับ อาจกล่าวได้ว่าเป็นบุคคลที่ต้องถือเป็นตัวจักรหรือกลไกสำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะเป็นผู้ปฏิบัติงานหลักที่เข้าไ้ระบบงานเป็นอย่างดี ซึ่งประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานจะมีมากน้อยเพียงใดก็จะผันแปรไปตามระดับความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติโดยตรง

การศึกษาปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในภาพรวมพบว่าบุคลากรผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของเกาะสมุยมีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับดี คือ มีค่าเฉลี่ย 3.91 ทั้งนี้ เพราะผู้นำของท้องถิ่นได้มีนโยบายส่งเสริมการศึกษาให้แก่คนในท้องถิ่น และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวก็ได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาต่อ และการฝึกอบรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์นำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ อาทิ การอบรมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรภาคการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ (วารสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลนครเกาะสมุย, 2558)

3. ปัจจัยด้านความชัดเจนและความเหมาะสมของระเบียบปฏิบัติ

ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ที่ออกแบบและกำหนดขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวแต่ละด้านนั้น ถ้าไม่ชัดเจน มีความกำกวมต้องนำไปสู่การตีความอยู่ตลอดเวลา ย่อมทำให้ระเบียบปฏิบัตินั้น ๆ ยากต่อการนำไปปฏิบัติ เป็นผลให้ตัวนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวหลักล้มเหลวไปด้วย

การศึกษาในภาพรวมพบว่าความชัดเจนและความเหมาะสมของระเบียบปฏิบัติที่มีความเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในพื้นที่เกาะสมุยอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.48 ทั้งนี้ เป็นผลมาจากกฎระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดจากหน่วยงานระดับบนหรือหน่วยงานส่วนกลางนำมาบังคับใช้กับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ยาก เพราะขาดความยืดหยุ่น อีกทั้งการบังคับใช้กฎหมายกับภาคเอกชนทำได้ไม่เต็มที่ อาทิ ผู้ประกอบการบางแห่งมีการหลบเลี่ยงภาษี มีการประกอบธุรกิจที่ทำหลายสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

4. ปัจจัยด้านระบบงบประมาณ

งบประมาณที่นำไปใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวถือเป็นปัจจัยสำคัญ ทั้งนี้ เพราะการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องเงินลงทุนและจำเป็นต้องใช้งบประมาณ ซึ่งจะรวมถึงขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณของท้องถิ่นทั้งที่จัดเก็บเอง และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ในการพัฒนาต่าง ๆ อย่างเพียงพอและเหมาะสม อาทิ ด้านคมนาคมขนส่ง การดูแลรักษาความปลอดภัย การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

การศึกษาปัจจัยด้านระบบงบประมาณ ในภาพรวมพบว่าระบบงบประมาณที่ใช้ในการกิจด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของเกาะสมุยอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.27 ด้วยข้อจำกัดของระเบียบ กฎหมายทางการเงินการคลังและงบประมาณ อีกทั้งระบบการจัดเก็บภาษียังไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการเอกชนได้อย่างเต็มที่ และเมื่อมีการจัดเก็บรายได้แล้วก็ต้องนำกลับไปใช้จ่ายหรือลงทุนใหม่ในการปรับปรุงพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการขาดจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการบางราย ดังนั้นข้อจำกัดของระบบงบประมาณย่อมทำให้การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติขาดความคล่องตัว

5. ปัจจัยด้านประสิทธิภาพของกลยุทธ์ทางการตลาด

ในการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ จะต้องมีการใช้กลยุทธ์ทางการตลาด ซึ่งจัดได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารองค์การของไทยทั้งภาครัฐและเอกชน แต่ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจของไทยบางประเภทยังขาดความรู้ และให้ความสนใจในด้านการตลาด ดังนั้นผู้บริหารระดับสูงจึงต้องเข้าใจระบบการตลาด (กิตติ บุนนาค, 2549 : 75) โดยเฉพาะนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ผู้บริหารหรือผู้นำสูงสุดขององค์การจะต้องรู้เรื่องการตลาด เข้าใจและมีความสามารถในการสั่งการให้ผู้อื่นทำการตลาดแทนหรือมีความสามารถในการกำกับ ตรวจสอบ และดูแลงานด้านการตลาดได้ในระดับหนึ่งเพื่อใช้ในการประสานการปฏิบัติงานด้านการตลาดกับทีมงานการตลาดหรือไว้แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับบุคลากรในองค์การเพื่อสร้างศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

การศึกษาปัจจัยด้านประสิทธิภาพของกลยุทธ์ทางการตลาด ในภาพรวมพบว่าประสิทธิภาพกลยุทธ์การตลาดที่ใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะสมุย ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในระดับดี คือ มีค่าเฉลี่ย 3.97

ทั้งนี้เพราะความหลากหลายของสื่อหรือช่องทางที่ใช้ในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ในโครงการต่าง ๆ อาทิ โครงการจัดการแข่งขันไตรกีฬา “สมุยไตรแอทลอน” เพื่อส่งเสริม และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของเกาะสมุย การขยายกลุ่มนักท่องเที่ยวและกระตุ้น ภาคการท่องเที่ยวให้ขยายตัวและเกิดความยั่งยืน โครงการมหรรมอาหารและของดี เมืองสมุย เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของเกาะสมุย การอนุรักษ์ เอกลักษณ์อาหารพื้นบ้านอำเภอเกาะสมุย การอนุรักษ์วิถีชีวิตความเป็นอยู่และของดี อำเภอเกาะสมุย ทำให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ไปเยือนเกาะสมุยมากขึ้น

6. ปัจจัยด้านความร่วมมือของผู้ประกอบการในพื้นที่

การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ โดยสร้างความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทุกภาคส่วน อาทิ ธุรกิจโรงแรม สปา ร้านอาหาร ผู้นำเที่ยว ฯลฯ ถือเป็น สิ่งสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมของ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเกิดมุมมอง ในทุกมิติจะมีทั้งผู้ที่ได้รับผลกระทบทางบวกและผู้ที่ได้รับผลกระทบทางลบ การสร้างความ ร่วมมือส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการพัฒนา อนุรักษ์ และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร และสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวจากผู้ประกอบการในพื้นที่ จะทำให้สามารถวางแผนร่วมกันในการหาช่องทางหรือกลไกที่เหมาะสมที่จะดึงดูด นักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่

การศึกษาในภาพรวมพบว่าระดับความร่วมมือของผู้ประกอบการในพื้นที่ อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.22 เพราะผู้ประกอบการ รวมทั้งนายทุนต่างชาติ ยังไม่ให้ความร่วมมือกับท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเต็มที่และการไม่ทำตาม กฎหมายของท้องถิ่น เช่น การหลบเลี่ยงภาษี การลักลอบปล่อยน้ำเสียลงทะเล เป็นต้น

7. ปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ในการนํานโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ สิ่งสำคัญที่ผู้ปฏิบัติงาน ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ พึงตระหนัก คือ ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน ตลอดจนการคุ้มครองผลประโยชน์ให้กับนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่สำคัญ ซึ่งจะ ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและปริมาณนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ในประเทศไทยและเกาะสมุย ถ้ามีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว และมีการประสานการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในลักษณะการ บูรณาการ จะทำให้ปัญหาอาชญากรรมหรือคดีที่เกิดกับนักท่องเที่ยวลดลง

การศึกษาในภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่เกาะสมุยอยู่ในระดับดี คือ มีค่าเฉลี่ย 3.80 ทั้งนี้ เพราะมีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว และมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจท่องเที่ยว จราจร มูลนิธิ ศูนย์กู้ชีพ กู้ภัยสมาคมสมุย ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เป็นต้น ในลักษณะการบูรณาการการทำงานร่วมกัน

8. ปัจจัยด้านระบบคมนาคม

การคมนาคมจัดว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้การเดินทางท่องเที่ยวไปได้ อย่างกว้างขวางและถือได้ว่าเป็นธุรกิจหนึ่งที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ทำให้คนสามารถเดินทางจากที่พักไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก ปลอดภัย ในทางกลับกันถ้าระบบคมนาคมขนส่งไม่มีประสิทธิภาพ การท่องเที่ยวก็ไม่สามารถพัฒนาไปได้เช่นกัน

การศึกษาในภาพรวมพบว่าด้านความสะดวกปลอดภัยของระบบคมนาคมบนเกาะสมุยอยู่ในระดับดี คือ มีค่าเฉลี่ย 3.65 ด้วยปัจจัยระบบคมนาคมที่เกื้อหนุน เพราะท้องถิ่นมีการนำงบประมาณมาลงทุนในการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังเกาะสมุยมากขึ้น และเกาะสมุยก็มีเงินทุนหมุนเวียนจากระบบคมนาคมขนส่งและรายได้จากการท่องเที่ยวในเกาะสมุยก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ รัฐบาลและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้สนับสนุนการขยายระบบคมนาคมขนส่งที่มีการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวเดินทางไปยังเกาะสมุย ทั้งนี้ ผู้ประกอบการกิจการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารได้เปิดเดินเรือเฟอร์รี่ เส้นทางตะวันออกจากสัตหีบหรือศรีราชาไปท่าเรือเกาะสมุยหรือท่าเรือดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี และมีการเพิ่มจำนวนเรือเฟอร์รี่ขนาดใหญ่มาใช้ในการคมนาคมขนส่งเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ระบบคมนาคมในพื้นที่เกาะสมุยขยายตัวอย่างรวดเร็ว (กระทรวงคมนาคม, 2558)

9. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่

สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายและมีความสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายของนักท่องเที่ยวทุกคน สิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญประกอบด้วย ที่พัก อาหาร และสถานบันเทิง การบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ สินค้าที่ระลึก และโครงสร้างพื้นฐาน หากพื้นที่ใดมีสิ่งอำนวยความสะดวก

ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างดีจนเป็นที่ประทับใจก็จะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาใช้บริการซ้ำอีก ทำให้ประเทศมีรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

การศึกษาในภาพรวมพบว่าสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่อยู่ในระดับดีคือ มีค่าเฉลี่ย 3.71 ทั้งนี้ เพราะกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน นักธุรกิจเข้ามาลงทุนในพื้นที่มากขึ้น ทำให้การท่องเที่ยวของเกาะสมุยมีรายได้และเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

โดยภาพรวมจะเห็นได้ว่าปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้น ล้วนมีความสำคัญกับการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ และมีผลต่อความสำเร็จของนโยบาย ด้วยเหตุนี้หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องการให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนาและส่งเสริมปัจจัยที่อยู่ในระดับดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสูงสุดของท้องถิ่น ความรู้ความสามารถของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพของกลยุทธ์ทางการตลาด ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ระบบคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่ และพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัจจัยด้านความชัดเจนและความเหมาะสมของระเบียบปฏิบัติ ระบบงบประมาณ ความร่วมมือของผู้ประกอบการในพื้นที่ เพื่อหาแนวทางปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาต่อไป เพราะความสำเร็จของนโยบายย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่าง ๆ เหล่านี้

เมื่อมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและมีการพัฒนาจนเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เป็นอันดับหนึ่งให้กับประเทศและทำให้เกิดการจ้างงาน การกระจายความเจริญสู่ชุมชนท้องถิ่น (วรสุดา สุขารมณ, 2554 : 1) เมื่อมีการขยายอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และการพัฒนาเกาะสมุยในด้านต่าง ๆ ด้วยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในข้างต้น และองค์ประกอบภายในของปัจจัยเหล่านี้ นำมาซึ่งผลลัพธ์และผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับอำเภอเกาะสมุยทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น

การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในพื้นที่เกาะสมุยทำให้อำเภอเกาะสมุยได้รับความสนใจและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศอย่างมาก และมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชนได้จัดให้มีการบริการนักท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ

เหล่านี้ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ เมื่อมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้น ถ้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตระหนักและให้ความสำคัญโดยจัดให้มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลย่อมทำให้ผลลัพธ์ที่ดีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ แต่ในทางกลับกันหากระบบบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลย่อมส่งผลกระทบต่อในด้านต่าง ๆ ต่ออำเภอเกาะสมุยอย่างแน่นอน

การศึกษาผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นอันเป็นผลที่เกิดจากการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในพื้นที่เกาะสมุย พบว่ามีผลลัพธ์และผลกระทบทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่ง**ประการแรก คือ ผลลัพธ์ด้านเศรษฐกิจ** เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว ก็ทำให้มีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานตามมา ทั้งที่เป็นสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพื่อให้เกิดอรรถประโยชน์ในการบริโภคและสามารถรองรับความต้องการของผู้ใช้บริการได้ โดยจัดให้มีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่ได้มาตรฐานเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายอย่างทั่วถึง และปรับปรุงซ่อมแซมบำรุงรักษาเส้นทางคมนาคมให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ทุกฤดูกาล ทำให้นักธุรกิจทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาลงทุนในเกาะสมุยมากขึ้น ทำให้เกาะสมุยสามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อนำไปพัฒนาเกาะสมุยและก่อให้เกิดการสร้างอาชีพสร้างรายได้ กระจายรายได้และผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชน และให้ท้องถิ่นมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น กล่าวคือนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวมีการใช้กลยุทธ์การตลาดโดยการประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ การส่งเสริมและกระตุ้นเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวโดยการจัดกิจกรรม มหกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีนักท่องเที่ยวหลั่งเข้ามาเยือนเกาะสมุยสม่ำเสมอตลอดทั้งปี และมีความต้องการใช้สินค้าและบริการต่าง ๆ สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น เพราะเกาะสมุยมีทรัพยากรที่หลากหลาย เช่น สินค้าประมง ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผลิตผลทางการเกษตรสู่สินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน เข้าสู่ตลาดการท่องเที่ยว เช่น สินค้าที่ระลึก อาหารพื้นบ้าน อาหารทะเลแห้ง เป็นต้น เหล่านี้จัดจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว สร้างเศรษฐกิจระดับชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยความหลากหลายของสินค้าและบริการทำให้เกาะสมุยเป็นที่รู้จักของคนทั่วโลก **ประการที่สอง คือ ผลลัพธ์ด้านสังคม** เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว ก็ทำให้ประชาชนในพื้นที่ บุคลากรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้ตระหนักถึงคุณค่าและให้ความสำคัญกับการศึกษา เนื่องมาจากเกาะสมุยมีรายได้และเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้น เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเตรียมความพร้อมด้านภาษาให้แก่บุคลากรในภาคส่วนการท่องเที่ยวเพื่อรองรับ

ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 สมาคมและองค์กรต่าง ๆ ในภาคการท่องเที่ยวมีการร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสมุยมากขึ้น ผลลัพธ์ดังกล่าวจึงเป็นผลพวงก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทำให้เกิดความร่วมมือกัน และนำมาซึ่งเครือข่ายสังคม ชุมชนเข้มแข็ง

ประการที่สาม คือ ผลลัพธ์ด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว ก็ทำให้มีการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงาม ตลอดจนกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและส่งเสริมสนับสนุนสถาบันจัดการศึกษาด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนมีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ ประชาชนมีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการบำบัดและรักษาสิ่งแวดล้อม บำบัดน้ำเสีย ขจัดมลพิษและแก้ไขเหตุรำคาญ รมรงค์ให้มีการคัดแยกขยะต้นทางในโรงเรียน หน่วยงาน ชุมชนและสถานประกอบการต่าง ๆ

ประการที่สี่ คือ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้ค่าครองชีพของประชาชนในพื้นที่อำเภอเกาะสมุยเพิ่มสูงขึ้น ราคาสินค้าและบริการแพงขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยผลพวงดังกล่าวทำให้เกาะสมุยมีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะท้องถิ่นเกาะสมุยที่สามารถจัดเก็บรายได้มากขึ้นก็จริง แต่ในทางกลับกันก็ต้องนำงบประมาณส่วนนั้นไปฟื้นฟู ปรับปรุง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่อำเภอเกาะสมุย อาทิ การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายโดยกลุ่มคนที่ขาดจิตสำนึก การประกอบกิจการที่ทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ประการที่ห้า คือ ผลกระทบด้านสังคม เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นผลให้มือนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามายังเกาะสมุยอย่างต่อเนื่องและมีจำนวนมากขึ้น ทำให้เกาะสมุยมีจำนวนประชากรหนาแน่นขึ้น เพราะมีประชากรแฝงเข้ามาอาศัยในพื้นที่เกาะสมุยเพิ่มขึ้น การมีประชากรแฝงเข้ามาทำให้การใช้ระบบสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น เช่น ระบบไฟฟ้า ประปา มีบริการไม่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวและผู้ที่พักอาศัยบนเกาะสมุย การดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในเกาะสมุยทำได้ยากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม การจราจรติดขัด และสถิติการเกิดอุบัติเหตุเพิ่มมากขึ้น และ**ประการที่หก คือ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม** เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยนักธุรกิจไทยและนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนที่เกาะสมุยเพิ่มขึ้นก่อให้เกิดการแสวงหากำไรและผลประโยชน์มากเกินไป จนไม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม อาทิ การลักลอบปล่อยน้ำเสียลงทะเล

การขูดเจาะหน้าดิน การบุกรุกที่ดินสาธารณะ จำนวนขยะของเสียเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดมลภาวะ กลิ่นเหม็น เชื้อโรคที่มีผลกระทบและทำลายสุขภาพชุมชน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ล้วนเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ ในส่วนของผลลัพธ์ที่ดี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สังคมและชุมชนในการเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอันเป็นผลจากการพัฒนาการท่องเที่ยว และส่งเสริมให้เป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และในทางกลับกัน การส่งเสริมการท่องเที่ยวก็ย่อมมีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมตามมาด้วยเช่นกัน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งแก้ไข เยียวยา การสนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในฐานะผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ การรณรงค์ให้ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและรู้คุณค่า การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

บทส่งท้าย

การบริหารและการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องใช้เครื่องมือหลักในการดำเนินงาน นั่นคือ นโยบายสาธารณะที่รัฐบาลใช้เพื่อการบริหารประเทศและการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและระดับท้องถิ่น นโยบายสาธารณะที่ดีจะต้องตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชน แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่า นโยบายที่มีการกำหนดขึ้นจากหน่วยงานระดับบน หรือหน่วยงานส่วนกลาง เมื่อมีการนำไปปฏิบัติในพื้นที่ อันมีลักษณะพิเศษและมีบริบทที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ ผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติก็ย่อมมีความแตกต่างกัน ซึ่งในบางพื้นที่การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ สาเหตุสำคัญของปัญหานโยบาย คือ การที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไม่ได้มีการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจจะมียุทธพลต่อการนำนโยบายนั้น ๆ ไปปฏิบัติ เพราะในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีกระบวนการที่ซับซ้อน และเกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติในหลายระดับ หากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมิได้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การประเมินสถานการณ์

และการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติก็ย่อมเป็นการยากที่นโยบายนั้นจะประสบผลสำเร็จ ในทางกลับกันมีแต่จะสูญเสียทรัพยากรทางการบริหารทั้งเรื่องของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรหรือผลเสียหายที่ตามมาในอนาคตจะทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน และเกิดการต่อต้านนโยบาย และไม่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ อันนำมาสู่ปัญหาสังคม ด้วยเหตุนี้การศึกษาเรื่องการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ จึงเป็นเรื่องที่หน่วยงานทุกภาคส่วนควรให้ความสำคัญ และนำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมโดยใช้หลักวิชาการที่ถูกต้องเหมาะสม เพราะนโยบายเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อสังคมในภาพรวม

ดังนั้น การศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะทำให้ค้นพบผลลัพธ์และผลกระทบที่ตามมา ซึ่งจากการศึกษาและค้นพบข้อมูลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดและแนวทางอันเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ ด้วยข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในพื้นที่เกาะสมุย ควรมีการปรับปรุงแผนนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

ในปัจจุบันหน่วยงานที่ถือว่าเป็นหน่วยงานหลักที่มีทรัพยากรทางการบริหารที่ครบครัน และมีความใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่เกาะสมุย คือ เทศบาลนครเกาะสมุย ที่ได้เปลี่ยนฐานะจากเทศบาลเมืองเกาะสมุยเป็นเทศบาลนครเกาะสมุย เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2555 (เทศบาลนครเกาะสมุย, 2556) ด้วยความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เทศบาลนครเกาะสมุยจึงควรมีการทบทวนนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยใช้ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์รองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าว ในการนี้ผู้บริหารท้องถิ่นเกาะสมุยและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรกำหนดนโยบายในหลายด้าน **ประการแรก** คือ ควรมีการทบทวนยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวภายใน คือ ควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของพื้นที่เกาะสมุย ในปัจจุบันที่มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมบริบทพื้นที่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม และนำมากำหนดเป็นเขตส่งเสริมการท่องเที่ยวพิเศษ ตลอดจนการวางระเบียบสังคมให้เหมาะสมกับบริบทของเกาะสมุย **ประการที่สอง** คือ การดำเนินนโยบายการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยกิตติ บุนนาค (2554 : 13) ได้กล่าวว่า ปัจจุบัน

การบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน เพราะไม่ว่าองค์กรจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด ย่อมต้องเกี่ยวข้องกับตัวบุคลากรทั้งสิ้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จอย่างยั่งยืนขององค์กรนั้นอยู่ที่ “คุณภาพของคน” ซึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะสมุยจำเป็นต้องมีการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านกลยุทธ์การตลาดและการใช้ภาษาที่หลากหลายเพื่อมาทำงานสนับสนุนการท่องเที่ยว พัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสู่สากลโดยส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการศึกษาungาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในกิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจต่อบุคลากร **ประการที่สาม** คือ การจัดทำแผนกลยุทธ์ทางการเงิน ทางการตลาดเพื่อนำมาใช้ในระบบงบประมาณและการคลังซึ่งเป็นแผนระยะยาวที่แสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินงบประมาณที่ต้องใช้ในการผลักดันแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของท้องถิ่น **ประการที่สี่** คือ การกำหนดกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารโดยจัดให้มีระบบติดตามประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานด้านการท่องเที่ยวแก่สังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน นักท่องเที่ยว ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ ทั้งในระดับวิธีดำเนินการ เป้าหมาย คุณภาพของการให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ**ประการสุดท้าย** คือ การส่งเสริมและสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา โดยจัดให้มีระบบฐานข้อมูลด้านการวิจัยและเผยแพร่บทความวิจัยของบุคลากร มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านงานวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอำเภอเกาะสมุยกับฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนข้อมูลด้านต่าง ๆ เช่น แหล่งทุนวิจัย ผลงานวิจัย โดยส่งเสริมให้อำเภอเกาะสมุยเป็นศูนย์กลางของการศึกษา การประชุมสัมมนา และการจัดงานต่าง ๆ ในระดับนานาชาติ ควบคู่กับการส่งเสริมกิจกรรมกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวสู่ระดับนานาชาติ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอเกาะสมุย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับเรื่องต่าง ๆ **ประการแรก** คือ ควรมีการประเมินประสิทธิผลของการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในส่วนของเทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทุก ๆ ปี เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น **ประการที่สอง** คือ หน่วยงานของภาครัฐควรสำรวจความต้องการของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อประกอบการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ทิศทาง และการจัดทำแผน ส่งเสริม

การท่องเที่ยว **ประการที่สาม** คือ เทศบาลนครเกาะสมุยควรจัดทำแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในระยะต่าง ๆ และจัดให้มีคณะผู้ติดตามประเมินผลทุก ๆ 3 เดือน เพื่อป้องกันปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที **ประการที่สี่** คือ หน่วยงานทุกภาคส่วนควรมีการจัดการประชุม เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวของอำเภอเกาะสมุย และการประสานงานด้านกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกันอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ทั้งนี้เพราะการบริหารจัดการที่ดีจะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นด้วยตนเอง และ**ประการสุดท้าย** คือควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยมลพิษลงสู่แหล่งน้ำเพื่อป้องกันมลภาวะ การคัดแยกขยะ โดยสร้างกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อมยังพื้นที่ต่าง ๆ เช่น บริเวณทะเล แม่น้ำ สถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป จากการศึกษาและประสบการณ์จากการเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเกาะสมุยของตัวผู้วิจัยเอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในอนาคต **ประการแรก** คือ การศึกษารั้่งต่อไปควรเลือกศึกษาการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นการเฉพาะ เช่น องค์กรเอกชน ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจในพื้นที่อำเภอเกาะสมุย เพื่อประเมินศักยภาพในการทำงานของหน่วยงานนั้น ๆ และ**ประการที่สอง** คือ การศึกษารั้่งต่อไปควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยและพฤติกรรมการท่องเที่ยวระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยกับชาวต่างชาติว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลงได้ด้วยการรับทุนสนับสนุนจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์และขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติ บุนนาค และผู้ทรงคุณวุฒิที่คอยให้คำแนะนำและความรู้แก่นักวิจัย ศาสตราจารย์ ชวน เพชรแก้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนวรรณ แสงสุวรรณ และดร.ณัฐกริช เปาอินทร์ ตลอดจนบุคลากร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักท่องเที่ยวและประชาชนชาวอำเภอเกาะสมุย ที่ให้ข้อมูลงานสำเร็จลุล่วงได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, กรมการท่องเที่ยว. (2553). รายงานสถิตินักท่องเที่ยว
ปี พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : กรมการท่องเที่ยว.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559.
กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- กระทรวงคมนาคม. (2558). แผนยุทธศาสตร์กระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2554 - 2558.
(ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : กระทรวงคมนาคม.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2555). รายงานประจำปี พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ :
การท่องเที่ยวฯ.
- กิตติ บุนนาค. (2549). กลยุทธ์การบริหารการเงินและการตลาดสำหรับนักบริหารไทย.
กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- _____. (2554). การบริหารและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สมัยใหม่สำหรับนักบริหาร
ในมหาวิทยาลัยไทย. (THAI HRM & THAI HRD). กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- _____. (2555). ยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาองค์กรสมัยใหม่ โดยการใช้
กระบวนการของการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (RBM). กรุงเทพฯ : คณะ
รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2547). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์
พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- เด่นหนู เถาธรรมพิทักษ์. (2547). ความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่มีต่อบทบาท
ของตำรวจท่องเที่ยวเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- เทศบาลนครเกาะสมุย. (2556). เกี่ยวกับเกาะสมุย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [http : //
www.kohsamuicity.go.th/index.php?](http://www.kohsamuicity.go.th/index.php?) [2556, ธันวาคม 10].
- _____. (2558). เกาะสมุยพร้อมแล้วสำหรับ AEC. วารสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
5, 16 - 31.
- ปลื้มใจ สีนากกร. (2548). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทย
ในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- พรหมโชติ ไตรเวช. (2555). แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี. สุราษฎร์ธานี : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด สุราษฎร์ธานี.
- พัฒน จันท์แก้ว. (2549). การประเมินโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ภูเก็ต : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- วรเดช จันทรศร. (2551). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 3 ปรับปรุง). กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- วรสุดา สุขารมณ. (2554). ความร่วมมือระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภโชค อินทรเรือง. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายพัฒนา ศูนย์เด็กเล็กไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี. รายงานการศึกษาปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2556). บรรยายสรุปจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2556. สุราษฎร์ธานี : กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร.
- สำนักงานสถิติจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2558). สถิติประชากรจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2557. สุราษฎร์ธานี : ม.ป.พ.
- อภิชัย สหายทอง. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษากิ่งอำเภอเขาชะเมาเขาชะเมาวิทยุ จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Imran, Sophia, Alam, Khorshed and Beaumont, Narelle. (2014). Environmental Orientations and Environmental Behaviour : Perceptions of Protected Area Tourism Stakeholders. *International Journal of Tourism Management*. 40, 290 - 299.